

Yann Martel

Viața lui Pi

roman

Traducere din limba engleză
de Andreea Popescu

POLIROM
2012

Cuprins

<i>Nota autorului</i>	7
Partea întâi	
<i>Toronto și Pondicherry</i>	13
Partea a doua	
<i>Oceanul Pacific</i>	109
Partea a treia	
<i>Infirmeria Benito Juárez, Tomatlán, Mexic</i>	299

Se crăpă de ziuă, o zi mohorită și înnorată, în care bătea vîntul, iar norii cenușii formau o perdea groasă, care semăna cu niște ghemotoace de vată murdară. Marea era neschimbată. Sălta barca în sus și în jos cu o mișcare regulată.

Zebra era încă în viață. Nu-mi venea să cred. Avea o gaură cam de un metru lățime în corp, o crăpătură ca a unui vulcan ce tocmai a erupt, cu organele vomitate și pe jumătate mincate lucind mai puternic sau mai slab în lumină; totuși, părțile esențiale continuau să freacă de viață, chiar dacă foarte slab. Tremura din piciorul din spate și clipea din cînd în cînd din ochi. Eram îngrozit. Nu știam că o ființă putea să aibă răni atît de grave și să continue să trăiască.

Hiena era încordată. Nu se potolea, chiar dacă se făcuse ziuă. Poate că era din cauză că mîncase prea mult; stomacul îi era foarte umflat. Orange Juice avea de asemenea o atitudine periculoasă. Nu stătea locului și își arăta colții.

Am rămas unde eram, ghemuit lângă prora. Eram alăbit fizic și psihic. Mi-era teamă că voi cădea în apă dacă voi încerca să mă legăn pe vîslă.

Zebra a murit la prînz. Avea ochii sticloși și nu-i mai păsa de atacurile ocazionale ale hienei.

Lupta a izbucnit după-amiază. Încordarea crescuse pînă la un nivel de nesuportat. Hiena țipa. Orange Juice mîrșia și își lungea buzele cu zgomot. Deodată, strigătele lor s-au amestecat și au ajuns la paroxism. Hiena sări peste rămășițele zebrei și o atacă pe Orange Juice.

Cred că am fost limpede cînd am arătat ce periculoasă e o hienă. Eram atît de convins, încît am dat-o pe Orange Juice moartă mai înainte chiar ca aceasta să aibă șansa de a-și apăra viața. Am subestimat-o. I-am subestimat curajul.

Izbi fiara în cap. Gestul ei mă luă pe nepregătite. Inima mi se topi de dragoste, admirație și teamă. Am spus oare că era

un fost animal de casă, aruncat în stradă de proprietarul ei indonezian? Povestea ei este aceeași cu a oricărui animal de casă nedorit. Se întâmplă cam așa: animalul este cumpărat când e mic și drăguț. Îi distrează pe proprietari. Apoi începe să crească și să mănince tot mai mult. Îi este imposibil să stea numai în casă. Puterea sa tot mai mare îl face din ce în ce mai greu de stăpinit. Într-o zi menajera trage pătura din adăpostul lui pentru că dorește să o spele, sau fiul îi fură în joacă o bucată de mâncare din labe – din cauza acestor lucruri neînsemnate, animalul scoate colții cu minie, iar familia este înfricoșată. În chiar ziua următoare, animalul se pomenește hurducându-se pe bancheta din spate a Jeep-ului familiei, în compania fraților și surorilor lui omenеști. Intră într-o junglă. Toată lumea din mașină o consideră un loc straniu și extraordinar. Se ajunge la un luminiș. Acesta este explorat repede. Deodată Jeep-ul se trezește la viață, roțile sale imprăștiе noroiul, iar animalul îi vede pe toți cei pe care îi cunoaște și îi iubește privindu-l de la fereastra din spate, în timp ce Jeep-ul se îndepărtează în viteză. A fost părăsit. Animalul nu înțelege. Este la fel de nepregătit pentru junglă ca și semenii săi oameni, îi așteaptă să se întoarcă, încercînd să potolească panica pe care o simte crescînd în el. Ei nu se întorc. Soarele apune. Curînd este cuprins de deprimare și renunță la viață. Moare de foame și din cauza traiului în aer liber din următoarele zile. Sau e atacat de cîini.

Orange Juice putea fi unul dintre aceste animale de casă abandonate. În schimb, ea a ajuns la Grădina Zoologică din Pondicherry. A fost drăguță și prietenoasă toată viața. Îmi amintesc de brațele sale nesfîrșit de lungi, care mă înconjurau cînd eram copil, de degetele sale, fiecare la fel de lung ca mîna mea, căutîndu-mă prin păr. Era o tinăra femelă ce învăța să fie mamă. Pe măsură ce se maturiza, devenind un adevărat animal sălbatic, o observam de la distanță. Credeam că o cunosc atît de bine, încît pot să-i prevăd orice mișcare. Credeam că-i știu nu numai obiceiurile, dar și limitele. Această manifestare a ferocității, a curajului sălbatic, m-a făcut să-mi dau seama că greșeam. Toată viața știusem numai o fațetă a ei.

A lovit fiara în cap. Și ce lovitură a fost. Capul hienei a izbit banca pe care tocmai se urcase, scoțînd un zgomot atît de violent, iar picioarele din față i-au trosnit atît de tare, încît am crezut că banca, falca sau amîndouă s-au rupt. Hiena a fost

sus într-o clipă, cu fiecare fir de păr din blană ridicat la fel ca cele de pe capul meu, dar ostilitatea ei era mai redusă. S-a retras. Am jubilat. Apărarea îndrăjită a lui Orange Juice m-a umplut de mândrie.

Nu a durat mult.

O femelă adultă de urangutan nu poate înfringe un mascul adult de hienă pătată. Acesta este adevărul gol-goluț. Zoologii să ia aminte. Dacă Orange Juice ar fi fost mascul, dacă ar fi avut puterile pe care i le confeream în inima mea, atunci alta ar fi fost situația. Chiar dacă era corpulentă și bine hrănită, datorită traiului confortabil de la Grădina Zoologică, de-abia atingea o greutate de 55 de kilograme. Femelele de urangutan sînt pe jumătate cît masculii. Dar nu este doar o problemă de greutate și de forță brută. Orange Juice nu era nicidecum lipsită de apărare. Problema era legată de atitudine și de cunoștințe. Ce știe un mîncător de fructe despre cum să ucidă? Unde să învețe cum să muște, cît de tare și cît de mult? Un urangutan poate fi mai înalt, poate avea brațe foarte puternice și mai agile sau canini lungi; dacă nu știe cum să folosească aceste arme, totul e în zadar. Doar datorită fălcilor sale, hiena poate învinge maimuța pentru că știe ce dorește și cunoaște metodele pentru a obține ce dorește.

Hiena s-a întors. A sărit pe bancă și a apucat-o pe Orange Juice de încheietura brațului, înainte ca aceasta să poată riposta. Orange Juice a lovit hiena în cap cu celălalt braț, dar lovitura doar a făcut-o pe fiară să mîrîie cu răutate. A încercat să o muște, dar hiena s-a mișcat mai repede. Din păcate, apărarea lui Orange Juice nu era precisă și coerentă. Teama nu îi era de nici un folos pentru că doar o încurca. Hiena a dat drumul încheieturii și, expertă fiind, s-a repezit la gît.

Mut de durere și de groază, am văzut cum Orange Juice lovea neputincioasă hiena, trăgînd de blană, în timp ce gîtul îi era strîns între fălci. În cele din urmă mi-a amintit de noi: ochii ei exprimau teama omenește, la fel ca acîncetele sale slabe. A încercat să se urce pe prelată. Hiena a zgîlțit-o violent. A căzut de pe bancă pe fundul bărcii cu tot cu hienă. Am auzit zgomote, dar n-am mai văzut nimic.

Urmam eu. Lucrul ăsta îmi era foarte limpede. M-am ridicat cu greu în picioare. De-abia vedeam printre lacrimile ce-mi curgeau din ochi. Nu mai plîngeam din cauza familiei pierdute sau a morții mele iminente. Eram prea tulburat ca să mă

gîndesc la asta. Plîngeam pentru că eram groaznic de obosit și voiam să mă odihnesc.

Am înaintat pe prelată. Chiar dacă era bine întinsă la capătul bărcii, atîrna puțin în mijloc; o acopereai anevoie din trei sau patru pași săltați. Trebuia să ajung la plasă și la prelată rulată. Și toate aceste eforturi într-o barcă ce se legăna mereu. A fost o adevărată aventură în condițiile în care eram. Cînd am pășit pe banca în cruce din mijloc, duritatea ei m-a înviorat pentru că tocmai atînașesem o bază solidă. Mi-am sprijinit amîndouă picioarele pe bancă și m-am bucurat de stabilitatea mea. Eram amețit, dar intrucît momentul crucial al vieții mele se apropia, această amețeală a sporit numai sentimentul de sublim pe care îl trăiam. Mi-am ridicat mâinile la nivelul pieptului – singurele arme pe care le aveam contra hienei. Aceasta mă privi. Gura îi era roșie. Orange Juice zăcea lângă ea, aproape de zebra moartă. Brațele îi erau larg desfăcute, picioarele scurte adunate și ușor întoarse pe-o parte. Arăta ca un Hristos al maimuțelor pe cruce. Cu excepția capului. Fusese decapitată. Rana de la gît încă singera. Era o scenă îngrozitoare, menită a-ți îngheța singele în vine. Înainte de a mă arunca asupra hienei, pregătindu-mă de ultima bătălie, am privit în jos.

Între picioarele mele, sub bancă, am zărit capul lui Richard Parker. Era imens. Arăta ca planeta Jupiter cu sateliții ei pentru ochii mei uluiți. Labele îi erau cît volumele din *Enciclopedia Britannica*.

M-am tîrît înapoi pînă la locul meu și m-am prăbușit.

Am petrecut noaptea într-o stare de delir. Mi se tot părea că adormeam și mă trezeam după ce visam un tîgru.

Lui Richard Parker i s-a dat acest nume dintr-o greșeală funcționarăască. O panteră teroriza regiunea Khulna din Bangladesh, chiar lângă Sundarban. De curînd răpise o fetiță. Tot ce s-a mai găsit au fost o mîină micuță cu un model pictat cu vopsea henna pe palmă și cîteva brățări de plastic. Era a șaptea persoană ucisă în două luni de către prădător. Acesta devenea tot mai curajos. Victima dinainte fusese un bărbat care a fost atacat pe cîmp în plină zi. Fiara l-a tîrît în pădure, unde i-a mîncat o bună parte din cap, carnea de pe piciorul drept și toate măruntaiele. Cadavrul a fost găsit atîrnînd în crengile unui copac. Sătenii au făcut de pază în apropiere toată noaptea, sperînd să ia prin surprindere pantera și să o ucidă, dar aceasta nu s-a arătat. Departamentul Silvic a angajat un vîntător profesionist. Acesta a construit o mică platformă ascunsă într-un copac, lângă un rîu unde avuseseră loc două atacuri. O capră a fost legată de un stîlp pe malul rîului. Vîntătorul a așteptat mai multe nopți. Presupunea că pantera era un mascul bătrîn, slăbit, fără dinți, incapabil să prindă altceva decît oameni neajutorați. În schimb, un tigru mlădios a ieșit la vedere într-o noapte. O femelă cu un singur pui. Capra a behăit. Ciudat, dar puiul care avea cam trei luni nu dădu atenție caprei. Se repezi la malul apei unde începu să bea pe nerăsuflăte. Mama îi urmă exemplul. Între foame și sete, setea este cea mai puternică. De-abia după ce tigroaica își potoli setea, se întoarse către capră să o mînince. Vîntătorul avea două puști la el: una cu gloanțe adevărate, cealaltă cu săgeți paralizante. Acest animal nu mîncea oameni, dar fiind atît de aproape de așezările umane putea periclita viața sătenilor, mai ales că avea pui. Alese pușca cu săgeți. Trase cînd femela era pe punctul de a omorî capra. Aceasta se dădu îndărăt, mirii și fugi. Săgețile paralizante nu te adorm ușor, ca o ceașcă de ceai: te doboară ca o sticlă de tărie. Dacă animalul se agită, efectul este și mai puternic.

Vînătorul și-a chemat ajutoarele prin stație. Au găsit tigroaica la aproximativ nouă metri depărtare de râu. Încă era conștientă. Picioarele din spate nu o mai țineau, iar cele din față erau nesigure. Cînd oamenii s-au apropiat, a încercat să fugă, dar nu a reușit. S-a întors către ei, ridicînd o labă ce ar fi putut ucide. Și-a pierdut de tot echilibrul. S-a prăbușit și astfel Grădina Zoologică din Pondicherry s-a ales cu doi noi tigri. Puiul a fost găsit într-un tufiș din apropiere, mieunînd de frică. Vînătorul, al cărui nume era Richard Parker, l-a ridicat cu mîinile goale și, amintindu-și cum se repezise să bea apă din râu, l-a botezat Înselatul. Funcționarul vamal de la gara Howrah era bețiv, dar conștiincios. Toate hîrțile pe care le-am primit despre pui specificau că numele lui era Richard Parker, că numele de botez al vînătorului era Înselatul și că numele de familie era Necunoscut. Tata s-a amuzat de încurcătură, iar puiului i-a rămas numele Richard Parker.

Nu știu dacă Înselatul Necunoscut a prins vreodată pantera mîncătoare de oameni.